

RADU GYR

ULTIMELE poeme

EDITURA
VREMEA

RADU GYR

ULTIMELE POEME

I.S.B.N. – 973 – 9162 – 07 – X

RADU GYR

ULTIMELE POEME

Ediție îngrijită și postfațată de Barbu Cioculescu

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
1994

COPERTA DE SILVIA COLFESCU

© Toate drepturile rezervate editurii VREMEA

VIOARA DE PE DEAL

Si inghetă sus pe deal sau arde?
Si se aprinde în jertfa lui?
Căci poartă rîni pe crengi și joarde,
Și totuși poartă originea.

Stemă se frînge sub povară
De purpură și de rubin,
Și o vioră o lăsa scoroasă
Și o oră frumusețe de noapte.

VIOARA DIN POD

Si totuși din tîrziu se confruntă
Și se confruntă la drumuri,
Punând azur în ramuri rupte
Și sînge-n vînturile mari...

Si, totuși, arat pe culme, pare
Un straniu vultur frânt din zbor,
Din moartea lui făcînd, pe rare,
Ospăz de sînge tuturor.

VIȘINUL DE PE DEAL

Sângeră sus pe deal sau arde?
E rug aprins în jertfa lui?
Ori poartă răni pe crengi și joarde,
jaf roșu poștei orișicui.

Gemând, se frânge sub povară
de purpură și de rubin,
și-n orice mladă e-o vioară
și-n orice frunză un suspin.

În revărsare de cascadă
Își toarnă roadele-n paner,
când mâini flămânde vin și-l pradă,
surpându-i rănila din cer.

Și toți dau buzna să se-nfrupte.
Iar el se-mparte la drumari,
Punând azur în ramuri rupte
și sânge-n vișinile mari...

Și, sus, urcat pe culme, pare
un straniu vultur frânt din zbor,
din moartea lui făcând, pe zare,
ospăț de sânge tuturor.

VIOARA DIN POD

Cu trup domnesc, cu gât subțire,
cocon defunct de voievod,
zaci putrezind în adormire
cu alte boarfe vechi, în pod.

Păianjenii-ți țesură-n ațe
pe piept, un destrămat arcuș,
de parcă-n raclă ții și-n brațe
un crin pus tainic în culcuș.

Și dacă azi din coarde moarte
nu mai suspini și nu mai plângi,
intrând în pod prin bârne sparte
îți pune luna strune lungi.

Și parcă, noaptea, printre boarfe,
în podul unde putrezești,
începe freamăt lin de harfe
și de lăute îngerești.

Și, sus, ureci pe culme, pare
un straniu vultur frânt din zbor,
din moartea lui lăcând, pe zare,
oșpai de sânge tuturor.

MOARTEA LĂUTARULUI

Pulpana vechii redingote
atârnă doliu în cuier.
Din vraful prăfuit de note
romanțele-au fugit în cer.

Vioara n-are ce mai spune
în negrul ei cosciug modest.
Arcușul s-a surpat pe strune
cu despletiri de tragic gest.

În colț, pe harfa lui de raze,
păianjenul a pus un punct
plecării fără flori și fraze
a lăutarului defunct.

Și-n urmă, printre gioarse goale,
nu știi ce-a plâns: un cântec mut,
lumina ca o coardă moale
sau veacul fără de-nceput.

Ah, fleacuri sfinte, plumbeni rupte,
cum pe-am joca cu voi și acum
de-ați da și azi în vis noi lupte
și-ați curci celăți de lum...

SPERIETOAREA DE CIORI

Din fân clădindu-ți scăfârlie,
din paie ciot de trup sărac
surtuc ți-au pus și pălărie
și te-au proptit într-un arac.

Scoți scurtături de lemn din mâneci,
și cu-n ciomag spre cerul clar
pe valuri negre parcă luneci,
momâie zdrențuită-n par.

Fug ciorile și fug brabeții
de flendura din arături...
Dar sus, pe bolta dimineții,
purtând pe aripi aștri puri,

ereții cercuri largi își taie
și, tot mai sus, în aur pier
când mogâldeța ta de paie
ridică bâta către cer.

SOLDAȚI DE PLUMB

Soldați de plumb cu brațe rupte
și roase coifuri și ledunci,
cumplit vă schilodeau prin lupte
albaștrii noștri ani de-atunci...

Cădeați de pe cetăți pierdute,
din turnuri de carton beteag;
și iar suiăți pe noi redute
să-nfingeți micul nostru steag.

Și seara, din cutii vecine,
păpuși cu părul de porumb
veneau să-nchidă răni senine,
ascunse de tunici de plumb...

Rar, prin dulapuri, sub vreo gio. ursoră,
mai dăm de voi ologi sau ciungi.
Cu geana grea de lacrimi arsă,
vă mângâiem minute lungi.

Ah, fleacuri sfinte, plumburi rupte,
cum ne-am juca cu voi și-acum
de-ați da și azi în vis noi lupte
și-ați cuceri cetăți de fum...

Și cum te ning stăve febre,
la taină, domăule poet,
cazi în genunchi pe vechile algebre
și plângi pe fiecare caiet.

PE UN PERVAZ DE FEREASTRĂ

Flămând de lume, nesătul de cer,
fereastră mea, stau, ceasuri, lângă tine,
cu brațe-ntinse către tot ce vine,
cu ochii-n lacrimi către câte pier.

În zori, când te deschid spre infinit,
fereastră, parcă aripi ți-ai deschide
și parcă-ai vrea să zbori spre zări toride,
ducându-mă pe aripi, răstignit.

Iar în amurg, când joacă depărtări
în geamul tău însângerat de soare,
cu aripi mari ce n-au putut să zboare
te-nchizi, rănită, peste renunțări.

REMEMBER

Pierdut în jilțul dumitale,
cu ochii duși în jarul stins,
pari cotropit de floarea moale
a umbrei dulci care te-a nins.

Ce nu mai este ochiul vede
și, leneș, brațele cuprind.
Din pod te muștră Archimede
din praf Pitagora, zâmbind.

Se-aprinde-un cer pe-o Iliadă,
pe-un Tacit vechi alt cer marin.
Ah, unde-i mâna de zăpadă
ce-n logaritmi ți-a pus un crin?

Uitat pe-o fizică, serafic,
un nume scris cu sfânt plaivas
tresare-o clipă, caligrafic,
pe toate câte n-au rămas.

Gramatici, teze, hărți, compasuri
vin ca mireasma unui vânt,
cădelnițând aceste ceasuri
cu toate câte nu mai sânt.

Și cum te ning suave febre,
în taină, domnule poet,
cazi în genunchi pe vechile algebre
și plângi pe fiecă caiet.

Pe-aici se pleacă ramuri	43
Sunt toate, vreme	44
Pe un ulcior cu vin	45
Pe un zid de temniță	46
Să mulțumim acestor zile	47
Metanie	48
Moartea eretelui	49
Roca	50
Sunt pași de dincolo de lume	51
Moartea profesorului de chimie	52
Îndoiala	53
N-ai dezmierda	54
Noapte de primăvară	55
Tinerețe.	56
Înțeleptul	57
Sunt, doamne, copt pentru cules	58
Poem despre fericiri	59
Ex libris	61
Ad uxorem	62
Aș vrea	63
Dragoste	64
Clipe	65
CUPRINDERE	67
Ars poetica	69
Am înfruntat poteca	70
Arhitectură (II)	71
Aripa	72
Basm	73
Butuci de viță	74
Camera mea	75
Cântec	77
Chiot de primăvară	78
Cina cea de taină	79
Circuit (II)	80
Cântec de dragoste	81
Cântec de nuntă	82
Coliba	83
Coliba de zahăr	84
Contraste	85
Crai de verde	86

creație	87
Crepuscul	88
Cuprindere	89
Delfinii	90
Din scrumul meu	91
Din șesuri, primăvara	92
Dulapul cu haine	93
Era o casă	94
Etaje	96
Eu, lume, sunt	97
Eu sunt ca un vin care fierbe	98
Gheara	99
Grădina	100
Iarnă	101
În cer și pământ	102
Jivina	103
La moara dracului	104
La o carte	105
La pândă	106
Limpezime	107
Mărul de aur	108
Medalion	109
Metamorfoze	110
Morții	111
Mugurii	112
Noaptea	113
Noi	114
Ou pur	115
O zi	116
Pași	117
Pădure	118
Poarta	120
Porumbeii	121
Epilog	122
PRAGUL DE PIATRĂ	123
Ușile	125
Știu că sunt lut	126
Salcia	127
Secol	128
Silex	129

Singurătate	130
Salcâmul de lângă fântână	132
Reconstituire	133
Purificare	134
Noapte de dragoste	135
Răzvrătire	137
Umbra de fier	138
Pragul de piatră	139
Manuale de geografie	140
Moartea filosofului	141
Părerii de rău	142
Pont-euxin	143
Din când în când	145
Prometeu	146
Phoenix	149
Laudă suferinței	150
Cavalcadă	152
Rugina	154
Vânătoare	156
Ziua-n oraș pădurile	157
Circuit	158
Dor	159
Dorul meu cu tunet mare	160
Nuferi	161
Ziceam	162
Puternice sunteți	164
Creanga de aur	166
Țapul sălbatic	168
Cimitirul orașului	170
Adu-mi mârțoaga din grajd	171
Atâta știu	172
Triptic molieresc – Monsieur Jourdain	173
Harpagon	174
Tartuffe	175
Soldații lui Bonaparte	176
Postfață	179

CĂRȚI APĂRUTE LA
EDITURA VREMEA

Radu Gyr
ANOTIMPUL UMBRELOR

Anatole France
CELE ȘAPTE NEVESTE ALE LUI BARBĂ ALBASTRĂ

William Golding
TURNUL

Horia Sima
MENIREA NAȚIONALISMULUI

CĂRȚI ÎN CURS DE APARIȚIE LA
EDITURA VREMEA

Francis Fukuyama
SFÂRȘITUL ISTORIEI

MEMORIALUL ORORII
*DOCUMENTE INEDITE ALE PROCESULUI
REEDUCĂRII DIN ÎNCHISOAREA PITEȘTI*

Editura VREMEA
Consilier editorial – Silvia Colfescu
Bd. I.C. Brătianu 44bis, BL. P7, et. 3, ap. 25
tel.3.11.34.68
fax: 311.02.19

Culegere și tehnoredactare computerizată
Cristina Cantacuzino
Irina Dinu
VREMEA

Tiparul executat la “POLSIB” Sibiu
sub comanda nr. 4 A120
Hârtie offset A 60 gr/m² Format 24/70/100
Coli tipar: 8

RADU GYR

ULTIMELE poeme

Te las în urma mea să treci prin viață,
cu piept de foc, ne-nvinsă și semeată,
văzând sub talpa ta cum se descheie
văzduhul din țâțâni de curcubeie.

Tot ce n-am fost, fii tu, fără să sângeri.
Tu fii triumf, când eu am fost înfrângeri,
tu fii hanger, sunt frunză ce se zbate,
sunt brumă eu, tu fii eternitate.

Smulge-mă, carte, morții și durerii,
sporește-mă cu trainice imperii,
și clipa mea, oloagă și subțire,
răzbună-mi-o, făcând-o nemurire!